

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$8.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4637 CORTLANDT.

NO. 238. — ŠTEV. 238.

NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 11, 1921. — TOREK, 11. OKTOBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

JUGOSLAVIJA ŽELI AMERIŠKEGA KAPITALA

RAZVOJNE MOŽNOSTI NOVE JUGOSLOVANSKE DRŽAVE SO VELIKE IN DEŽELA ČAKA LE NA INOZEMSKI KAPITAL, KI BI POMAGAL DVIGNITI TI NARAVNE VIRE DEŽELE. RIZIKO VOJNE JE MALENKOSTEN.

Poroča Elmer Davis.

Belgrad, Jugoslavija, 10. okt. — Politična ekonomija, ki je prolektarstvo cele istočne Evrope, nudi v tej deželi, namreč v Jugoslaviji, izvanredne ugodnosti za ameriški kapital.

Jugoslavija je po svoji naravi zelo bogata dežela, ki pa je bila skozi dolga leta pred vojno izpostavljena sovraženim tujim narodno-gospodarskim in političnim uplivom. Spomin na tozadevno zatiranje živi še danes v spominu javnih mož te dežele, ki se vsled tega obotavljajo ter domnevajo, da bo prešlo bogastvo dežele v roke inozemskega kapitala.

Kljub temu pa ni bilo še nikdar dežele, ki bi bolj nujno potrebovala razvoja in ki se ne more zapirati za trajno zunanjim uplivom. (S tem gotovo ne misli poročevalec Italije ki si hoče pridobiti v Jugoslaviji ulogo gospodarstva in katero podpirajo naši brezvestni verižniki.) Treba je predvsem razviti bogate rudnike v deželi ter ustanoviti železniško zvezo s dalmatinsko obaljo.

V Jugoslaviji sami ni dosti denarja in vsled tega je treba inozemskega kapitala. Kakorhitro pa pride od tega, se prične inozemski kapital pomisljati. Javno mnenje stoji preveč pod uplivom zunanjih političnih odnosa, zadnje časa. Po pravici ali krivici pripisujejo vodilni krogi v Jugoslaviji te zmehčane svojim sosedom, bolj dostopnim francosko-angleškemu kapitalu kot pa je Jugoslavija. Vsled tega izjavljajo Jugoslovani, da rajše čakajo še leta in leta ter se počasi razvijajo kot da bi prodali svoje rojstne pravice za skledo lefe.

Vsi ti pomisleki v odločilnih krogih Jugoslavije pa se ne tičejo Amerike in ameriškega kapitala, ki ni v nikakoli zvezi s politiko. Par ameriških dolarjev napravi dosti dinarjev in le majhen del kapitala, katerega se vsaki dan razmeče za prazen nič v New Yorku, bi postavil Jugoslavijo na noge.

Soglasno mnenje ameriških opazovalcev, ki se mude tukaj, se glasi, da je deželi usojena velika ekonomska bodočnost. Bogate poljedelske pokrajine na severu in v središču ter z rudo napolnjene gore na jugozapadu čakajo le na čas, ko se jih bo izrabilo. V središču dežel je odprt dober rečni sistem in Jugoslovani so v zadnjem času storili več za razvoj rečne plovbe kot je storila Avstrija v stoletjih. Železniški sistem, čeprav nepopoln, se je v zadnjem času izdatno izboljšal.

Predvsem je treba novih cest, ki bodo vodile od Jadranskega morja v notranjost dežele, kajti Avstrija je dosledno in ustrajno zamerjala grajenje teh cest, dočim je pospeševala razvoj nemških svojih provinc. Istočne in zapadne železniške črte bi lahko otvorile pot ne le za Jugoslavijo, temveč tudi za Rumunsko in eventualno tudi Rusijo, kajti Jugoslavija leži na takorvanem križpotu Evrope.

Strah pred francosko-angleškim kapitalom je dobro utemeljen, kajti dežela je obdana od sovražnih sosedov, ki čakajo le na priliko, da padejo po njej ter jo uničijo. Francoska družba, ki hoče zgraditi nove železniške proge, pa stavlja tako pretirane pogoje, da bo moral jugoslovanski parlament najbrž zavrniti sklenitev tozadevnega kontrakta.

To je le ena izmed številnih pri-

lik, ki se nudijo amerškemu kapitalu. Amerikanci, ki so tukaj v poslu, izjavljajo, da je vlada skozi in skozi pošena ter da ima najboljše namene. Vse omejitve, ki se pojavljajo z ozirom na nalaganje tujezemskega kapitala, pa bodo polagoma izginile. Obdačenje, kot obstaja sedaj, ni visoko ter ne obstaja nobena nevarnost, da bi postalo večje, vsaj ne večje kot v Ameriki ali drugih deželah.

Najti je dva razmisleka, ki uplivata na ameriški kapital. Prvi je vrednost denarja in drugi možnost ali nevarnost vojne. Sedanji finančni minister je povedal poročevalcu newyorškega Times, da je iskati edino končno rešitev vprašanja v razvoju jugoslovanskega eksporta.

Evropski trgovci se polagoma polasčajo tukaj trgovine, ki bi morala po pravici pripadati Ameriki. Tako je naprimer opaziti, da opuščajo tukajšnje tiskarne stavljenje na roko in da pričajo uporabljati "Linotype". Tozadevne stroje dobivajo iz Nemčije za četrtino cene, kot bi jo zahteval ameriške trditve. Mala vrednost jugoslovanskega denarja je v veliki meri odgovorna za to, a v še večji meri je treba naprtiti krivdo na metode ameriških industrijalcev. Ameriški izdelovalci gumijevih obrobov zahtevajo plačilo v ameriških dolarjih, dočim jemljejo Angličje plačilo v dinarjih. Dokler bodo obstajale te metode, ne bo mogla Amerika tekmovali z drugimi deželami v državi, kateri se obeta najbolj sijajna bodočnost.

Glede nevarnosti vojne so tukajšnji domačini prepričani, da je Amerika v večji nevarnosti kot pa Jugoslavija. V svojem zadnjem postojanju z Madžarsko je pokazala jugoslovanska vlada najbolj miroljubno stališče. Jadransko pokrajino, katerega se vsaki dan razmeče za prazen nič v New Yorku, bi postavil Jugoslavijo na noge.

Maloštevilni Amerikanci, ki poslujejo tukaj, izjavljajo, da nudi Jugoslavija odprto polje, seveda z upoštevanjem domačih metod in da obstaja velika prilika dobiti tukaj nazaj denar, katerega so gotovi izgubili tekom svojih posredniških spekulacij v New Yorku. Nalaganje denarja v tukajšnja podjetja ni seveda absolutno varno kot sploh ni nikakoli nalaganje denarja, kajti z vsakim podjetjem je zvezan gotov riziko. Za gotova trgovska pogajanja je seveda treba dolgega časa, a jasno je, da bi se lahko Amerika postavila večine trgovine, če bi le poskusila. Nekdo bo končno moral storiti to, a Jugoslovani bi rajše videli kapital, ki bi ne bil v nikakem stiku s politiko.

SOVJETI POŠILJAJO SEMKAJ AGENTE?

Riga, 10. oktobra. — Ruski sovjetski delavski komisarji je poslal svoje agente v inozemstvo, da rekrutirajo delavce za Rusijo. — Soglasno z neko brezlično brzojavko, ki je prišla danes iz Moskve. V poročilu se glasi, da so oddeli agenti v glavnem v Ameriko. (To je ena izmed vesti, ki prihajajo iz velike tvornice laži, tika-jočih se Rusije, ki obstaja v Rigi in ima svoje podružnice tudi v drugih mestih.)

MLADIČ ARETIRAN KOT MORILEC

— Mladič, obdolžen umora enajstletne deklice, je bil izpuščen proti jamščini. — Dokazi nezadostni.

Morristown, N. J., 10. okt. — Nikakih dokazov se ni predložilo sodniku najvišjega sodišča v tukajšnjem okrajnem sodišču, ki bi kazala, da je bil Francis Kluxen odgovoren za smrt Žanete Lawrence, stare enajst let, katero so našli zabodeno do smrti v gozdu v Madison, nedaleč od tukaj.

Kluxen, ki je star trinaest let ter sin ene najstarejših ter najbolj uglednih družin v Madison, je bil obdolžen umora deklice. Izpuščen je bil proti jamščini pet tisoč dolarjev, v pričakovanju akcije velike porote, ki se bo sestala v torek.

Zaslišanje pred sodnikom Parkerjem se je vršilo na prošnjo za govornika mladega Kluxena.

Francis je bil aretiran na njegovem domu v Madison ob polnočastih večerj zvečer. Obtožitelj je bil policijski načelnik Fred Johnson, ki je rekel, da je nastopil na prošnjo občinskega sveta, brez vednosti ali sodelovanja okrajnega pravdnika Millsa ali okrajnih detektivov, ki so bili zaposleni s tem slučajem. Mills je bil mnenja, da ni dosti dokazov, da bi se moglo držati dečka v zaporu.

Občinske in okrajne oblasti so razdeljene v mnenju glede tega slučaja. Okrajni pravdnik je razveljavil nevtralnost stališče z ozirom na Francisu ter nadaljuje s svojo preiskavo kot da ni bil deček sploh nikdar aretiran. Priznal pa je danes, da nima še nobenega človeka, na katerega bi mogel pasti sum.

Dvorana je bila polna ljudi, da je pričel sodnik Parker s svojim zaslišanjem. Pojasnil je v pričelku, da dovoljuje državna ustava stavljenje jamščine v vseh slučajih, razven v slučaju, če so dokazi tehtni.

— V tem slučaju, — je rekel, — pa niso dokazi tako prepričevalni, da bi upravičevali zankanje jamščine. Težkoča leži v identifikiranju obtoženega kot človeka, ki je izvršil zločin.

Nato je vprašal sodnik, če je kdo v dvorani, ki ima kaj izpovedati v tem slučaju.

Frank Gibney, poslušajoč župan v Madisonu ter član občinskega sveta, je nato rekel, da je soglasna želja sveta, da se dečka drži v zaporu tekom preiskave.

Rekel je nadalje, da se je poročilo nekemu detektivu nalogo, da izvrši to preiskavo.

Sodnik je nato vprašal, če more predložiti kake dokaze, a Gibney je rekel, da preiskava še nima končana.

Sodnik Parker je na to vprašal, kdo je dvignil obtožbo. Policijski načelnik Johnson, ki je bil navzoč, je nato rekel:

— Kluxena so videli v gozdu ob času umora in dosti poevisti je krožilo glede tega dečka.

Po zaslišanju nadaljnih prič je sprejel sodnik predlog zagovornika, da se stavi jamščino in določi jo je na pet tisoč dolarjev.

Domnevani morilec je prišel v dvorano v spremstvu sodniškega uradnika. Gledal je topo naokrog, kot da ne ve, kaj se vrši krog njega. Zelo velik je za svojo starost in nosil je kratke hlače. Njegovi lasje so črni in stali so na nekaterih mestih pokonci.

Kakorhitro je bil izpuščen, je odšel mladi Kluxen s svojim očem tom.

Okrajni pravdnik Mills je rekel, da ni mogel noč, katerega so našli pri mlademu Kluxenu, napravit ran, ker ni bil dosti dolg. Re-

KABINET 'SAMOSTOJNE' DRŽAVE NA REKI

Predsednik Zanella pravi, da hoče napraviti red v novi državi in obenem tudi konec plemenskim sporom.

Reka, 9. oktobra. — Ricardo Zanella, predsednik neodvisne reške republike, je danes predložil svoj program ter objavil tudi imena mož, ki bodo stvorili reški kabinet. Kabinetni ministri, ki bodo nosili naslov državnih tajnikov, so naslednji:

Tajnik za notranje zadeve: — Mario Blasich. (Blazič, renegat.)

Tajnik za pravosodje: Mario Jekel.

Finančni tajnik: Donato Mohovich. (Mohočič.)

Tajnik za vzgojo: Vittorio Salchich. (Salčič.)

Tajnik za javna dela: Leone Peteani.

Tajnik za dobrodelnost: Eugenio Laschiach. (Laščak.)

Predsednik Zanella bo prevzel posle zunanjega ministra, trgovine in komunikacij.

V svoji izjavi je rekel predsednik Zanella, da hoče napraviti konec vsem sporom in plemenskim sovraštvom. Rekel je, da se ne misli osvetiti nad svojimi političnimi sovražniki. Predsednik je izjavil nadalje, da stavlja vse reške državljanke, bivajoče v inozemstvu, pod varstvo zastopnikov italijanskega kralja. Nadalje je izjavil, da je treba čimprej rešiti vprašanje pristanišča Barros, ki predstavlja zadnje sporno točko med Italijo in Jugoslavijo.

Poslanska zbornica je prejela program predsednika Zanella s 50 glasovi proti desetim. Proti programu je bil Signor Susmel (pristen Italijan), ki je govoril v imenu aneksionistov, to je onih, ki bi radi priklopili Reko Italiji.

Proslavljal je delo Gabriela D'Annunzio ter izjavil, da je bila Reka leta 1918 za Italijo. Susmel (Susmelj) je staval več predlogov, ki so se tikali zunanje politike Reke, a vsi tozadevni predlogi so bili odklonjeni. (To je največja tragedija, kaj smo jih čuli o zadnjem času. Kabinet Zanella obsega same renegate, kar kažejo njih imena. S tem se je nanovo uveljavilo staro pravilo, da je poturica hujša od Turaka samega. Sramotni pečat narodnega izdajstva se drži vsi članovi kabineta Zanella in tudi vseh ostalih Rečanov, ki so se vdinili italijanskemu imperijalizmu.)

kel je, da je bil noč, katerega se je poslužil morilec, oster na obeh straneh in da so bili udarci zadnji z veliko silo.

Tudi roba, ki je bil privezan krog vratu umorjene, se ni moglo identificirati kot lastnine mladega Kluxena.

K SKRIVNOSTNEMU UMORU DEKLICE.

Oblasti, ki iščejo morileca enajstletne Žanete Lawrence, ki je bila brutalno umorjena v nekem gozdu v bližini svojega doma v Madison, N. J. v četrtek popoldne, skušajo sedaj najti sled nekakega raztrganega Italijana, ki je bil v petek zvečer aretiran v Palisade Park radi postopanja.

Jetnik, ki izjavlja, da je Ignacij Martise, star pet in štiri-deset let, ni mogel pojasniti, kje se je mudil na dan pred njegovo aretacijo. Soglasno s policijo se ujema njegova zunanost z opisom "divjega, nepočasnega moža", katerega so videli v bližini mesta umora. Danes se je izvedelo, da so videli človeka slične zunanosti na poti iz Madison v Palisade Park tekom petka.

Oblasti, ki preiskujejo umor deklice, so danes izjavile, da se bo najbrž opustilo vsako postopanje proti mlademu Kluxenu, ki je bil aretiran kot osumljen te-

ga bestialnega umora.

NEMCIJA JE ZA ZVEZO S FRANCIJO

Ekonomski dogovor se pozdravlja kot prvi praktični korak k sporazumu.

Wiesbaden, Nemčija, 10. okt. — Francosko-nemški reparacijski dogovor služi kot prvi praktični korak proti ekonomskemu sporazumu med tema dvema deželama. — Je izjavil Hans Kraemer, odlični nemški industrijalec ter podpredsednik narodnega ekonomskega sveta, napram poročevalcu newyorškega "Heralda".

Pogoji dogovora so taki, da jih je nemška industrija sprejela in jih je pripravljena izpolniti, — je dostavil.

Celo nemško časopisje komentira ugodno o tem dogovoru. Edini, ki so proti dogovoru, so nemški nacionalistični krogi, ki se boje, da so dali Nemci prevelike koncesije in komunisti, ki vidijo "kapitalistične intrige" v vseh dogovorih.

Listi Hugo Stinnesa izjavljajo, da bo ena izmed posledic dogovora ta, da se bo napravilo konec spekulacijam na berlinski borzi. Ti listi izjavljajo nadalje, da bo zagotovil dogovor stalna naročila za nemško industrijo, kar bo imelo seveda za posledico prosperiteto dežele.

Med določbami dogovora, ki so vzbudile tukaj prav posebno pozornost, ki določa, "da bo izročila Nemčija Franciji na zahtevo slednje vse stroje in material, v kolikor bo mogoče spraviti to v soglasje z možnostjo produkcije v Nemčiji in v razmerju z omejitvami glede dobave surovin".

Pozornost se obrača na to določbo posebno radi dejstva, da bo morala kupovati Nemčija te surovine na svetovnem trgu s pajnatimi markami. Ta plačila v blagu bodo seveda stopila na mesto dobave zlata v reparacijske svrhe.

Na drugi strani pa daje ta dogovor nemškimi industrijalcem in izdelovalcem prvo priliko da pošljejo na francoski trg izdelano blago v znesku sedmih tisoč milijonov mark v teku petih let. Nadaljnja prednost je, da se bo jemalo francoske cene kot lestvico pri določanju vrednosti tega blaga. Francoske cene so višje kot pa domače nemške cene.

Položaj, ustvarjen s tem, da je skrajno upoln, ker vsebuje možnost velikega razvoja strojne industrije, ki je bila hudo prizadeta tekom stagnacije ali mrtvila, ki je sledilo koncu svetovne vojne.

BULGARSKI KOMUNISTI NA POMOČ STRADAJOČIM V RUSLI.

Sofija, Bolgarska, 10. okt. — Bulgarski komunisti so nakupili velike množine žita, katero bodo poslali v Rusijo kot pomoč za stradalajoče.

Cena žita je bila zelo visoka, a kljub temu se je posrečilo komunistom zbrati 45,000,000 levov ali približno osem milijonov in pol dolarjev v normalni vrednosti.

LIGA IN VPRAŠANJE GORNJE ŠLEZIJE.

Ženeva, Švica, 10. oktobra. — Pogajanja in razpravljanja sveta Lige narodov glede vprašanja Gornje Šlezije so bila dejanski zaključena ter je vsled tega pričakovati da bo svet v četrtek objavil svojo odločitev.

Predlogi sveta bodo neoficijelno predloženi vladam Anglije, Francije in Italije v namenu, da se izve za mnenje teh vlad glede tega vprašanja, predno bo svet predložil oficijelno besedilo svojih predlogov.

ALBANIJA — PREDMET NOVIH PREPIROV

POLOŽAJ, KOT SE JE RAZVIL V ZADNJEM ČASU V ALBANIJI, BO PRIVEDEL DO KONEČNEGA SPORA MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO. — ALBANCI M POVELJUJEJO LASKI ČASTNIKI. — POSLANICA JU GOSLOVANSKE VLADE.

Pariz, Francija, 10. oktobra. — V odgovor na izjavo Italije, da stoji Albanija pod italijanskim protektoratom, je odgovoril jugoslovanski ministrski predsednik Pašić s tem, da je odredil mobilizacijo letnikov 1918, 1919 in 1920 v namenu, "da se zavaruje jugoslovanske meje pred napadi od strani Albancev".

V evropskih diplomatskih krogih je vzbudilo postopanje Jugoslavije veliko vznemirjenje, kajti splošno prevladuje bojazen, da se bo pospešilo s tem izbruh resne balkanske krize, ki bo dovela eventualno končno do vojne med Jugoslavijo in Italijo.

Srbska vlada je poslala vladam Anglije in Francije poslanico, v kateri protestira proti vpadom Albancev v srbsko ozemlje ter preti s povračilnimi odredbami.

Italija ima baje že sedaj pripravljene velike sile, katere bo takoj poslala v Albanijo. Razven tega pa izjavljajo srbski častniki, da poveljujejo upornim Albancem italijanski častniki, ki so Albance izvežbali ter izurili v uporabi modernega orožja.

Poslanica, katero je naslovila jugoslovanska vlada na francosko in angleško vlado, se obrača brez dvoma proti Italiji, kateri je svet

GUERRILLA VOJEVANJE V INDIJI.

Simla, Indija, 10. oktobra. — Moplah ustaši v Malabar okraju so izpremenili svoje taktike ter se ne spuščajo več v odprte bitke, — kot se glasi v nekem poročilu generalnega štaba glede položaja. Zanašajo se na zavratne napade in guerilla vojevanje ter vzpirljajo napade na kraje, kjer so čete zopet uveljavile mir in red. Angleški častniki zadenejo pogosto na velike težkoče v tem okraju, ker ni zaenkrat dejansko nikake krajevne policije, ki bi lahko vzdržala red, potem ko je bil enkrat ustanovljen.

Molah ustaši se izogibajo vojaškim kolonom, razven kjer se jim nudi prilika napasti jih iz zasede. Treba je bilo vsled tega povečati število čet. Izbrane so bile za to dele čete, ki so vajene operirati v džunglah.

V celom so našli 48 karatov v stotih tonah materijala, katerega so spravili iz rudnika. Največji kamen, katerega so izkopali preje, je tehtal 18 karatov in neka newyorška trdka ga je kupila za \$6,800.

poslanikov poveril zavarovanje albanskih interesov. (Prav tako bi lahko poverili volku mlado jagnje.)

Albanci pa trdijo s svoje strani, da so Jugoslovani napadali in da so na treh različnih točkah, prekoračili mejo ter požgali par albanskih vasi.

Mogoče je, da se bo svet poslanikov v teku pa dni sestal ter se pečal z albanskim vprašanjem, ki preti zanetiti nadaljnji evropski požar.

ODPOSLANEC N. ZELANDIJE.

Wellington, Nova Zelandija, 10. okt. — Nova Zelandija bo zastopana na razoroževalni konferenci v Washingtonu, na kateri se bo razpravljalo tudi o problemih Daljnega istoka. — Tako je izjavil danes ministrski predsednik Massey. Rekel je v nadaljnjem, da ne bo mogel oditi sam, da pa bo poslal svojega namestnika.

RUSIJA BO EKSPORTIRALA PETROLEJSKE PROIZVODE.

Moskva, Rusija, 9. oktobra. — Komisarjat za zunanje trgovino je sklenil vreči na trg ves petrolej, ki je bil namenjen za eksport ter obenem ustanoviti izvozno postojanko v Rigi, za nafta-produkte.

Ta svoj sklep je utemeljil komisarjat s tem, da se hoče na ta način izogniti kontroli od strani zapadno-evropskega sindikata, ki je ponudil komisarjatu le eno sedmimo vrednosti teh produktov.

V ARKANSASU SO NAŠLI VELIK DEMANT.

Little Rock, Ark., 10. oktobra. Največji demant so izkopali v Pike okraju, pr. tedna, kot so izjavili uradniki družbe. Kamen tehta več kot dvajset karatov ter se čeni njegovo vrednost na 20 tisoč dolarjev.

V celom so našli 48 karatov v stotih tonah materijala, katerega so spravili iz rudnika. Največji kamen, katerega so izkopali preje, je tehtal 18 karatov in neka newyorška trdka ga je kupila za \$6,800.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nižji ceni, zznasljivo in hitro.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:			
Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.			
300 kron	\$ 1.60	1,000 kron	\$ 5.00
400 kron	\$ 2.10	5,000 kron	\$24.00
500 kron	\$ 2.60	10,000 kron	\$47.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.			
50 lir	\$ 2.55	500 lir	\$22.00
100 lir	\$ 4.60	1000 lir	\$43.00
300 lir	\$13.50		

Nemška Avstrija:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.			
1,000 nem.-avstr. kron	\$ 1.30	10,000 nem.-avstr. kron	\$11.00
5,000 nem.-avtr. kron	\$ 6.00	50,000 nem.-avstr. kron	\$50.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natčne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne kot nam pošlani denar dosepe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zanesljive in izredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki so se ali so bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

(Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President **LOUIS BENEDIK, Treasurer**

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00 za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	\$1.50 za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription: yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Dopisni bres podpis in očitnost se na preložitve. Denar naj se blagoviti po-
militi po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nazaj
tudi preložitve bivališke naznani, da hitreje našemu naslovniku.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2676

NESREČNA LIGA.

Izza ustanovitve Lige narodov sta se vršili že dve
njeni konferenci. Zadnja je bila v Ženevi ter je trajala
več tednov, pa se živa duša ni zmenila zanjo.

Nihče se ni zmenil za njene sklepe in za njene de-
bate.

Malo pred sklepom je povedal predsednik Lige,
kakšni so bili uspehi ter rekel, da se bo prihodnje zboro-
vanje čez eno leto vršilo.

Značilne so bile naslednje njegove besede: — Moti-
li so se vsi oni, ki so mislili, da bo Liga izpremenila
svet v praveat paradiž.

V tak čudež sicer ni nihče verjel, kljub temu so pa
nekateri mislili, da bo Liga nekoliko ugledila pot k brat-
stvu ter razširila idejo o medsebojni popustljivosti.

Pa ni bilo niti tega niti drugega. Ljudstva so bila zo-
pet erkrat osleparjena za svoj največji ideal — za sve-
tovni mir.

Zavezniki so izčrpali vso svojo latinščino. Zavez-
niki so obupani. Nemčija ne more plačati, oziroma
mora dobiti že vsaj eno leto odloga.

Avstriji, kjer je vreden dolar baje 3400 kron, bo
treba pomagati na noge. Evropske države so podobne
lišci, napravljeni iz igralnih kart. Vse se že maje.

Poljska je čisto bankrotirana. Na vsak način se
hoče polastiti bogatega gornje-šleziskega ozemlja, da
bo imela že vsaj nekaj zastaviti. Za ta zastavni pred-
met hoče najeti veliko posojilo.

Grško, zadnje "belo upanje" zaveznikov, so Turki
premlatili, da je groza. Zadnje njeno upanje je sedaj
zavezniki denarna pomoč.

Na Balkanu vre. Ves Balkan je podoben sodu
smódnika. Samo iskre je treba, pa se bo vnelo. In ta
iskra bo padla prav gotovo, če prej ne, pa pozneje.

Francija ne ve, kje se je glava drži. Velika Bri-
tanijska ve, kje ima glavo, toda v nji se ne more roditi
srečna misel, kako bi se dalo od pomoči nezaposlenosti.

Brezposelnih ne more dati niti dela niti podpore.

Uboja Italija je ravnotako bankrotna in brez moči
kot je katerakoli izmed držav, ki so vojno izgubile.

V svojem obupu pa zavezniki zopet loputajo po Ru-
siji.

Saj bi bilo vendar vse drugače, če bi sovjetov ne bilo.
Rusija bi zopet postala sužnja evropskega velekapita-
la. Iz ruskega naroda bi bilo mogoče stiskati milijarde,
katerih so zavezniki tako kravro potrebni.

Na vse mogoče načine se ji skušajo približati ter
to doseči.

V Bruslju zboruje mednarodna zaveznikiška pomožna
komisija. Ta komisija je sklenila, da se Rusiji le pod
enim pogojem pomaga, namreč, da prizna Rusija vse
dolgove, katere je najela v Evropi in Aziji pod carskim
režimom.

To pa ni samo podlost prve vrste, to ni izsiljevalni
poskus, ki bi delal čast najpodlejšemu zločincu, ampak
je tudi strahovita neumnost.

Sedaj bodo celo najbolj lahkoverni izprevideli, da
zaveznikom ni šlo nikdar za resnično pomoč, pač pa
edino za svoje lastne interese.

Za ta predlog so glasovale Francija, Belgija in An-
glija. Le Japonska je bila proti.

Človek si lahko misli, kako peklensko zloben mo-
ra biti ta načrt, da mu niti Japonci, ki so vendar Prusaki
daljnega Vzhoda, niso pritrdili.

Poganska Japonska je bolj človekuljubna kot so
krščanske evropske vlade.

Daleč in globoko so padle.

Francesco Nitti o evropskem položaju.

(IZ "NEW YORK AMERICAN")

Soglasno z versailloso mirovno pogodbo ne sme Nemčija vzdr-
žati pod orožjem več kot sto tisoč mož. Pred vojno pa je obstajala
nemška oborožena sila, brez oziroma na mornarico, iz 647.004 mož.

Nemčija je vsled tega obsojena biti brez armade. Kaznovana je
bila v tem, v čemur je največ grešila. Ona mora le delati, da izpolni
pogoje mirovne pogodbe. Vzdržati mora veliko okupacijsko armado
ter plačevati vojno odškodnino, ki je tako velikanska, da je ne more
nikdar plačati ter je tudi nikdar ne bo.

Francija je prišla iz vojne z največjim javnim dolgom, a ima
sedaj pod orožjem največjo armado na svetu.

Edinole Anglija je hitre in radikalno sklenila svojo armado.

Francija in dve nadaljni deželi, ki jo podpirata v njeni proti-nem-
ški politiki, namreč Belgija in Poljska, pa imajo velikanske arma-
de, tako glede števila kot glede stroškov.

Ta največji militaristični napor Francije v modernem času mo-
re imeti za posledico le eno izmed dveh eventualnosti, — ali popo-
lno ekonomsko in vojaško supremacijo ali pa popolno polom in ruin.

Tudi obe zaveznici Francije, Belgija in Poljska, kojih prva ni
več nevtralna in druga v večnem neredu, vzdržujeta armade, ki bi
bile v časih pred vojno armade vlesili. Belgija je podvojila število
svojega vojaštva v mirovnem času ter šteje sedaj njena armada
113,500 mož, kar pomenja velikansko armado za deželo, koje prebi-
valstvo znaša komaj toliko kot prebivalstvo New Yorka ali Lon-
dona.

Poljska, koje ekonomski položaj je naravnost obupen, ki nima
nobenega kredita in denarja, vzdržuje kljub temu armado 450,000
mož. Njena zadnja pogodba s Francijo ji nalaga vojaške obvezno-
sti, kojih obseg ni še dobro znan. Poljska sanja velike sanje o moči
in slavi izven svojih meja, a v notranjosti njenih meja ni videti dru-
gega kot bedo.

Čeprav ima Nemčija le 100,000 mož ter nobene artilerije in če-
prav ima Francija jamstva v versailloški pogodbi, vzdržuje slednja
vendar armado skoro en milijon in 400,000 mož.

To je položaj glede glavnih militarističnih dežel, a položaj med
manjšimi narodi, ki so se pojavili vsled vojne, je prav tako resen.

Premagani nimajo nikakih armad, a čudno je, da se armade
zmagačev ter držav, rojenih iz zmage, vedno bolj množijo.

Avstrija, ki je izročena velikanski bedi, bi lahko imela 300,000
mož. Dejanski pa jih ima le nekaj nad 20,000 in se te komaj plačuje.
Madžarska ima 35,000 mož pod orožjem, a njen denar je tako malo
vreden, da jo ta armada stane skoro šest tisoč milijonov kron.

Bulgarska ima nekaj nad 23,000 mož pod orožjem.

Na drugi strani pa ima Rumunska armado 206,000 mož, Jugo-
slavija 160,000, Čehoslovaška 150,000 in Grška nad 400,000 mož.

V preteklem letu je bil izdan v Londonu ekonomski manifest,
v katerem smo obrnili pozornost Evrope na položaj, ki se je razvil in
ki je predstavljajo tako veliko nevarnost. Manifest pa je padel na
kamenita tla ter ni obrodil nikakih sadov.

Nobena dežela se ne more iznebiti duha nasilja in želje, da pro-
fitira kar največ iz zmage.

Edinole Anglija, ki pa je povečala svoje mornariške izdatke, je
sklenila svojo armado na nekaj več kot 200,000 mož, torej veliko manj
kot je imela pred vojno.

Italija ima še vedno stalno armado 312,000 mož, nekaj več kot
v časih pred vojno.

Prebivalstvo Italije je manjše kot ono Francije, ki vzdržuje več
kot dvakrat tako veliko armado kot Italija.

Tekom vojne se je trdilo, da je duh nasilja špejateljeta Nem-
cije. Po vojni naj bi bili deležni resničnega mira, namreč sklenjena
vseh vojaških izdatkov ter razvoja duha solidarnosti. Kje pa smo
sedaj?

V Evropi, vključno v Rusiji, ki predstavlja en sam velikanski
ocean bede in smrti, je skoro pet milijonov ljudi pod orožjem. Tež-
ko je reči, koliko stane to vojaštvo. V nekaterih deželah je uboštvo
tako veliko, da nima denar nobene vrednosti. Kljub pomoči Fran-
cije ne more nikdo povedati koliko milijonov in milijonov svojega nič-
vrednega denarja plačuje Poljska vsako leto za svojo armado.

Belgija, koje denar je dober ter postaja z vsakim dnem boljši,
pa vzdržuje armado, koje stroški znašajo toliko kot so znašali pred
vojno stroški vzdržanja armad glavnih vojaških sil.

Sklep, do katerega moramo priti na podlagi vsega tega, ko pre-
iskujemo položaj kot se je razvil, je ta, da opazuje Evropa, obvla-
dana od duha nasilja, svoj lastni propad ter se brez dvoma priprav-
lja na nove konflikte.

Skoro tri leta po koncu vojne se je razvil položaj kot smo ga
opisali zgoraj.

Kljub temu pa si vse zmagovalne države, ki so izjemo Anglije
grdo obojane v svojih financah in katerim proti ekonomski ruin,
prizadevajo ojačiti svoj kredit, posebno v Ameriki z domnevanimi
jamstvi nemške vojne odškodnine Amerika pa je toliko pametna, da ne
prispeje niti najmanjšo vrednost tem jamstvom.

Posebno žalostno pa je videti, da ni Evropa v času treh let niti
malo napredovala. Lahko se reče, da je postal položaj v tem času,
mesto da bi se izboljšal, izdatno slabši. Duh nasilja je prešel od pre-
maganih na zmagačev in v razmerju kot raste duh nasilja, raste tudi
naš strah glede bodočnosti. Osveta prejšnjega sovražnika obstaja v
tem, da bo potegnili zmagačev v propad.

Vojno je izvojevala v glavnem lakota, oni strašni zaveznik, ka-
terege se je zaveznikom posrečilo pridobiti na svojo stran. Ta za-
veznik, pred katerim gredo vedno oboroženi može in vojne troben-
te, ima vernega oprodo, kateremu se pravi revolucija.

Oni evropski narodi, ki se bodo rešili, bodo najbrž oni, med
katerimi se bo prvi naselil duh demokracije in miru.

Razne vesti.**Protičev politična akcija.**

"Jutranji List" poroča iz Bel-
grada, da bo Stojan Protič izdal
proglas na narod, potem pa da bo
v spremstvu poslanca Ivančiča od-
šel na agitacijsko potovanje v —
Vojvodino, kjer bo imel v Novem
Sadu, Subotici in Bečkereku kon-
ferenco. Pristajati Protiča so že or-
ganizirali krajevne politične odbo-
re v svrhu agitacije.

Avstrijski kancelar o zap. Ogrski.

Poročevalce lista "Excelsior"
je imel priliko govoriti z zveznim
kancelarjem dr. Schobrom, ki mu
je obrazložil stališče avstrijske
vlade glede zapadno - ogrskih ko-
mitatov. Zvezni kancelar je izja-
vil, da ne dvomi o tem, da se mo-
re zahtevati od madžarske vlade
odgovornost za dogodke v Burški.
Dokaz za to vidi v poročilu, ki ga
je objavila brežična postaja v
Budimpešti. V tem poročilu se tr-
di, da so Avstriji bili škodljivi.
"Verujte mi", je dejal zvezni kan-
celar, "v Avstriji ni nobenega
boljševizma. Naši orožniki niso
nikdar razobesili rdečih zastav.
Po mojem mnenju je postopanje
Madžarske kršitev mednarodnega
prava in flagrantni nasilje. Nasiljevo
Madžarov je naprejeno ne samo proti
Avstriji, marveč tudi proti zavez-
nikom, Madžarska ima dobro iz-

vežbano armado, dočim se je mo-
rala Avstrija razorožiti. Mi se na-
čemo odrediti nobeni kontroli,
temveč želimo preiskavo na lieu
mesta". — Po zahvalnih besedah
entente za korak, storjen v Bu-
dimpešti, je sklenil zvezni kan-
celar: — Ura je prerena. Ako ostan-
je položaj tak, kakršen je, potem
bo konec mira v srednji Evropi.

Bristanišče Baroš in Italija.

"Voce del Popolo" piše, da bi
moral Italija v slučaju izročitve
pristanišča Baroš Jugoslaviji seči
po orožju. Tudi piše, da Zanella
ne bo nikdar odnehal od svoje
zahteve, da mora pripadati Baroš
reški državi. Pristanišče Baroš je
sveta in nedotakljiva last, katere
ne bo mogel nihče nikdar oneas-
titi. Rapalska pogodba je v tem
oziru brez pomena.

Francoski in zemljepis.

Znana stvar je, da so Francoski,
kakor tudi marsikateri drugi pro-
svitljeni narod, jako slabi pozna-
valci zemljepisa. Pa ne samo ši-
riji sloji. Celot v časopisju samem se
dogajajo v tem oziru velike ne-
prilike. V neki znani francoski re-
viziji je izšel pred kratkim potpis
o Dunaju, ki ga nemaka čarobna
lsera. Vprašanje je sedaj, ali ni
bil čestiti francoski potpisec ta-

Peter Zgaga

Ne poznam dosti žensk, toda
mislim, da je ni nobene na svetu,
ki bi se z veseljem ne poročila z
osemdesetletnim umirajočim mi-
ljonarjem.

V Angliji je letovišče po imenu
Llangroellydangdoodbefod.

V tem letovišču pa ni nobene-
ga gosta.

Vlak namreč že prej odide,
predno se more človek zmeniti za
karto.

Ko se bo na glavnem stanu Li-
ge narodov prikazal plakat "For
rent", se bo selila tja Protisalon-
ska Liga.

Irci so vsi nori za svobodo.

V to deželo naj pridejo ter naj
pet let uživajo svobodo. Stavim,
da se bodo premislili.

Izkušeni je dajal take nasvete
mlajšemu tovarišu:

Prijatelj, ko prideš do ženske,
ki ti prija, ji začni dvoriti. Vodi
jo na razne zabave, skušaj ji iz-
polniti vsako željo in večkrat o-
meni, da je nisi vreden. To je si-
cer le fraza, pa ima velik upliv
na ženska srca.

Mlajši je pa odvrnil:

Zadnjič sem hotel reči mladi
luncu, da je nisem vreden, pa mi
je ona že prej povedala, da je r-
sem vreden.

V hišo je prišel agent Skazo-
vega sindikata ter začel prodajati
časopise, knjige in molitvenike.

Hvalil je svojo robo na vse pre-
tege, pa rojaka ni mogel prego-
voriti, da bi kaj kupil.

Ko je bilo izčrpano njegovo pri-
govarjanje, si je obrisal pot s čr-
la ter vzkliznil.

— Rad bi imeli dvajset takih
odjemalcev, kot ste vi.

Rojak ga je začuden vprašal:

— Zakaj bi radi imeli dvajset
takih odjemalcev kot sem jaz?

Saj vendar nisem ničesar kupil.

— Zato — je odvrnil agent —
ker jih imam na tisoče takih.

To je torej! Kaj naj pišem,
da bo prav vsem in povolji?

V dobri veri in najbolji
volji ugibam, kaj naj pišem.

Zdaj prešli so časi mladi,
ko sesal mladost iz prsta
sem; in zdaj na vas je vrsta,
ia poveste, kaj bi radi.

Slovenska cerkev v New Yorku
je izdala proračun za fiskalno le-
to 1929.

Stroški za kadilo so vsakogar
presenetili.

Kajti veliko kadila je treba, da
se zatre močan duh po rožinah.

One man plus one wife —
Housework.

One man plus two wives —
Workhouse.

Najhujše se godi na svetu pač
onemu človeku, ki dela samo za
hrano, pa apetit izgubi.

Samo dve poti sta, ali naj od-
loži človeštvo orožje, ali naj pa
izcedi svojo kri.

Navaden fonografi sestoji iz
318 delov.

Pri mojem sosedu imajo taklega.
Toda če bi ga jaz imel le par se-
kund v svoji oblasti, bi bilo nje-
govih delov na tisoče in tisoče.

Amerikanci imajo v rokah po-
lovico vseh diamantov, kar jih je
na svetu.

In skoraj vse te diamante ima-
jo na rokah boljše polovice Ame-
rikancev.

DON'T FORGET
AMERICA'S MAKING
EXPOSITION
SEVENTY-FIRST REGIMENT ARMORY
34th STREET & 4th AVENUE
NEW YORK CITY
October 29th - November 12th

krat v Monakovem in je mislil,
da je na Dunaju, ali pa je bilo
obratno.

Jugoslavanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Zvezda

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 102, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZIC, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 624 E. 2nd Ave.,
W. Duluth, Minn.

Vrhovni zaveznik:
Dr. JCS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N.S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MAX KERŽIŠNIK, Box 822, Rock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FAANK SKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Parolni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 489, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Ill.
PAULINE ERMENG, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARČ, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari, tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošilja-
tvo naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja
na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov
in bolnišnice sprejema naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Zvezda se priporoča vsem Jugoslavom
za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda
tehniki bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev
se pa obrnite na gl. tajnika. Ncvo društvo se lahko ustanovi z 8
članov ali članicami.

**ADMIRALOVA ŽELJA, DA PO
ČIVA V MORJU.**

Te dni je umrl v Folkestonu v
Angliji angleški admiral Penrose
Fitzgerald, ki je zaelel, da bo po-
kepan v morju. Njegovi želji so
tudi ustregli. Rodbina je odšla s
posebno jabo s krsto in duhovni-
kom na odprto morje. Ko je du-
hovnik opravil molitve, so spu-
stili krsto s truplom admirala v
morje. Res čudna želja.

Interesantni so motivi, ki so
pripravili kediva k temu koraku.
Kajti srečni zakon med kovidom
in njegovo ženo je postal že skoro
prislovica. Njegova žena je Čerke-
zinja, znana svojočasno po izredni
lepoti. Odkar pa je bila s svojim
možem izgnana v pregnanstvo, se
ni mogla več zadovoljiti z mirnim
življenjem, ampak se je z vso silo
vrgla na — politiko. In to je nje-
nega moza, ki ljubi mir in tišino,
dovedlo do tega, da je zahteval
ločitev, ki mu je bila od sodnije
sedaj tudi dovoljena.

SKRBI BIVŠEGA KEDIVA.

Bivši egiptovski kediv, ki so ga
Angleži vrgli in se je pozneje na-
stanil v neki vili na Bospornu, je
nedavno tega prošil, da bi se smel
ločiti od svoje žene. Prošnjo je bi-
lo ugodeno.

Interesantni so motivi, ki so
pripravili kediva k temu koraku.

Kajti srečni zakon med kovidom
in njegovo ženo je postal že skoro
prislovica. Njegova žena je Čerke-
zinja, znana svojočasno po izredni
lepoti. Odkar pa je bila s svojim
možem izgnana v pregnanstvo, se
ni mogla več zadovoljiti z mirnim
življenjem, ampak se je z vso silo
vrgla na — politiko. In to je nje-
nega moza, ki ljubi mir in tišino,
dovedlo do tega, da je zahteval
ločitev, ki mu je bila od sodnije
sedaj tudi dovoljena.

Interesantni so motivi, ki so
pripravili kediva k temu koraku.

Kajti srečni zakon med kovidom
in njegovo ženo je postal že skoro
prislovica. Njegova žena je Čerke-
zinja, znana svojočasno po izredni
lepoti. Odkar pa je bila s svojim
možem izgnana v pregnanstvo, se
ni mogla več zadovoljiti z mirnim
življenjem, ampak se je z vso silo
vrgla na — politiko. In to je nje-
nega moza, ki ljubi mir in tišino,
dovedlo do tega, da je zahteval
ločitev, ki mu je bila od sodnije
sedaj tudi dovoljena.

Interesantni so motivi, ki so
pripravili kediva k temu koraku.

Kajti srečni zakon med kovidom
in njegovo ženo je postal že skoro
prislovica. Njegova žena je Čerke-
zinja, znana svojočasno po izredni
lepoti. Odkar pa je bila s svojim
možem izgnana v pregnanstvo, se
ni mogla več zadovoljiti z mirnim
življenjem, ampak se je z vso silo
vrgla na — politiko. In to je nje-
nega moza, ki ljubi mir in tišino,
dovedlo do tega, da je zahteval
ločitev, ki mu je bila od sodnije
sedaj tudi dovoljena.

Interesantni so motivi, ki so
pripravili kediva k temu koraku.

Kajti srečni zakon med kovidom
in njegovo ženo je postal že skoro
prislovica. Njegova žena je Čerke-
zinja, znana svojočasno po izredni
lepoti. Odkar pa je bila s svojim
možem izgn

Čemu ljudje žive.

L. N. Totstoj.

VIII.

Že teče šesto leto, kar živi Mišo pri Semjonu. Živi kakor je živel od začetka. Ne hodi iz hiše, ne govori brez potrebe in ves čas se je le dvakrat nasmehnil. Prvi pot, ko mu je Matrona dala večerjo, a drugi pot, ko je prišel vstelin. Semjon je vedno bolj vesel svoje-ga pomočnika in ga več ne sprau-kuje, odkod je. Boji se, da bi ga Mišo ne ostavil.

Nekoč sedi v hiši, domačinka stavlja v peč lonec, a deca skače po klopih in gleda skozi okno. Semjon prebada pri enem oknu, a Mišo nabija peto. Tu se vzpne deček na rame Miši, pogle-da skozi okno in vzklikne: — Poglej, Mišo! Zdi se mi da gre k nam trgovka s hčerkami. A ena je hro-ma.

Komaj deček to izreče, vstane Mišo s svojega stola, stopi k oknu in jame gledati na ulico. Sem-jon se začudi. Mišo, ki se ni nikoli ozrl na ulico, je sedaj vstal in gleda skozi okno. Tudi Semjon pogleda skozi okno in vidi, kako gre proti njegovi hiši ženska, le-pjo oblečena, in vodi za roke dve devojčici, popolnoma podobni dru-ga drugi. Sama ena je imela kraj-sko levo nogo in pri hoji šepala. Kmalu stopi žena z deklicama v sobo:

— Pozdravljeni, ljudje!

— Bog vam daj zdravje! Česa želite?

Žena sede k mizi, deklici pa se stisneta k njenim kolonom.

— Sešijte moji deci za poletje čevljičke iz kože.

— Drage volje. Sicer doslej ta-ko malih čevljev še nismo šivali, a vse se da narediti. Mišo je tu, on je pravi mojster.

Semjon se ozre na Mišo in vidi, kako je pustil delo, sedil in ne obr-ne oči od devojč. Semjon se za-čudi. Res so devojčice lepe, rdeče-lične, črnooke in lepo oblečene, vendar Semjon ne razume, da se je Mišo vanje zagledal, kakor da jih pozna. Semjon se jame z že-no pogajati in hoče vzeti mero. Žena vzdigne hromico na svoja ko-lena in reče:

— Tu vzemi dve meri. Za krivo nožico sešij en čevljiček, a za zdravo tri. Obe deklici sta enaki.

Semjon pomehi in vpraša, kdaj se je uhožici to zgodilo. Tako je lepa devojčica. Ali je bila tako ro-jena?

— Ne, mati jo je pomočkala.

— Pristopi Matrona, ki je bila ra-dovedna in vpraša: — Ali nisi ti mati?

— Nisem jima mati, tudi v so-rodu jima nisem, draga moja. — Povsem tuje smo si, a vzela sem ju za svoji.

— Nista tvoji, pa sta se ti tako priljubili?

— Kako bi se mi ne priljubili? Obe sem dojila s svojimi prsi. — Imela sem svoje dete, a mi ga je Bog vzela. Pa tudi ono mi ni bilo tako drago, kakor sta mi ti dve deklici.

— A čigavi sta?

Žena jame pripovedovati:

— Šest let je od tega. Sirotica-ma so v tork pokopali očeta, a v petek mater. Deklici sta bili roje-ni tri dni po očetovi smrti, toda mati jima ni doživela niti dne. Tisti čas sem živela s svojim mo-žem na selu. Bili smo sosedje. Nj-ju oče je bil delavec v gozdu. Ne-koč se zvali nanj drevo in mu zamekalo živost. Komaj ga pripelje-jeto domov, že izdahne. Žena mu po-roditi isti teden ti dve devojčici. Kmalu nato umrje v bedi in siro-maštvu. Ko grem v petek jutraj, da posetim sosedo, stopim mimo-grede tudi k materi teh dveh de-klci, ki je bila že mrtva in hladna. Ko pa je umirala, se je obrnila in pomočkala to deklico. Izvinila ji je nožico.

Sirotici sta ostali sami. Kam ž njima? Od vseh žem sem imela sa-mo jaz dete. Že osem tednov sem dovil sprevga sinčka. Vzamem deklici za nekaj časa k sebi. Zbra-li so se seljaki, mislili, kaj naj sto-re z otrokom in mi končno rekli: — Obdrži sedaj deco pri sebi, po-tem se pobrigamo mi zanj. — Takoj nadomim zdravo deklico, te pohabljen pa nisem hotela, ker sem mislila, da itak ne bo živela. A ko pomislim, zakaj naj bi po-ginila angeljska dušica, se mi je zasmilila. Začnem tudi njo doji-ti in tako sem nahranila s mlekom svojih prsi svojega sinčka in ti dve deklici. Bila sem mlada, moč-na in v dobro hranjena, pa mi je dal Bog mleka, da so ga imeli vsi tri.

je dovolj. Ko sem jih dojila dve-je, je tretje čakalo, a ko se je od-cepilo eno, je prišlo tretje na vr-sto. Bog je odločil tako, da sem deklici vzredila, a svoje dete pr-vo leto pokopala. Otrok ni bilo več, a blaga se je pri hiši nabralo dovolj. Sedaj živimo v mlinu pri trgovcu. Zaslužimo dovolj, življe-nje je lepo, a deca nimava z mo-žem. Kako bi živela sama, da ni-mam teh dveh deklic. Kako bi jih ne ljubila!

Žena pritiska k sebi z eno roko hromo deklico, z drugo pa jame otirati solze z obraza. Matrona vzdigne in pravi: — Ni brez povi-da pregovor: brez očeta in brez matere se živi, a brez Boga ne.

Tako so se razgovarjali, kar se razsvetli soba iz kota, kjer je se-del Mišo. Obrnejo se in zagledajo kako sedi Mišo na stolu, roke na kolnih, gleda v višavo in se smeh-lja.

X.

Žena z devojčicama odide, a Mi-šo vstane s klopi, vrže delo proč, odpaše predpasnik, se prikloni Semjonu in njegovi ženi ter reče: — Srečno! Bog mi je odpustil, oprostita mi tudi vidva! — Tedaj zapazita domačina, da sije iz Mi-še žar. Semjon vstane, se Miši pri-kloni in pravi:

— Vidim, Mišo, da nisi navaden človek, ne morem te zdrževati in te spraševati. Reci mi samo to, zakaj si se držal mračno, ko sem te našel v snegu in te pripeljal sem, a ko ti je žena dala večerjo, si se nasmehnil? Ko je vstelin naročil čevlje, si se nasmehnil drugi pot, potem si postal veselej-ši. Dances, ko je prišla žena z de-vojčicama, si se nasmehnil tretji pot in se ves razsvetlil. Povej mi, Mišo, odkod imaš to svetlobo in zakaj si se trikrat nasmehnil?

— Mišo mu pravi: — Zato imam svetlobo, ker sem bil od boga ka-znovan, sedaj pa mi je Bog opro-stil. Trikrat pa sem se nasmehnil zato, ker sem moral spoznati tri božje besede. Eno božjo besedo sem spoznal, ko sem se tvoji ženi zasmilil, tedaj sem se nasmehnil prvokrat. Drugo božjo besedo sem spoznal, ko je bogataš naročil čevlje in sem se nasmehnil drugokrat. Ko sem zagledal devojčici, sem spoznal zadnjo božjo besedo in sem se nasmehnil tretjikrat.

Semjon mu veli: — Povej, Mi-šo, kakaj te je Bog kaznoval in katere so bile te tri besede božje? Rad bi vedel!

— Mišo mu odvrne: — Bog me je kaznoval, ker ga nisem ubogal. — Bil sem angelj na nebu in nekoč nisem Boga poslušal. Gospod me je bil poslal, da sprejem in iz-že-dušo. Zletel sem na zemljo in videl ženo, ki je ležala bolna in čisto sama. Rodila je devojčka, de-klci. Otročica sta se premetavala po postelji poleg matere, a ona ju ni mogla vzeti k prsim. Žena me ugleda, spozna, da me je Bog po-slal po njeno dušo, zaplaka in re-če: — Angelj božji, ravno so mi pokopali moža. Ubilo ga je drevo v gozdu. Nimam ne sestre, ne te-ti niti koga drugega svojega, da vzrediti deteti. Ne jemli mi duše, daj mi odgovoriti deca in postavi me na noge. Kako naj žive otroci brez matere!

Poslušal sem mater, dal sem ji enega otroka na prsi, drugega na roke in s dvignil proti nebu k Go-spodu. Tu sem dejal Gospodu: — Nisem mogel vzeti duše materi-rednici. Očeta je ubilo drevo, a mati je porodila devojčka in me prosila, naj ji ne vzamem duše. — Tu mi je dejal Gospod: — Pojdi, vzemi rednici dušo in spoznal boš tri besede: Spoznal boš, kaj je v ljudeh, kaj ljudem ni dano in če-tnu ljudje žive. Ko to spoznaš, se vrneš v nebo. — Odletel sem nazaj na zemljo in vzela materi dušo. O-troka sta odpadla od prsi. Truplo je padlo ob postelji in povalilo e-no detece, ki si je izvinilo nožico. Nato sem se dvignil nad selo in hotel nesti dušo proti nebu. A zgrabil me je veter, pobesila so se krila in odpadla, duša je odletela sama k Bogu, jaz pa sem padel na zemljo.

XI.

Sedaj sta razumela Semjon in Matrona, koga sta oblekla in na-bravila. Spoznala sta, kdo je ž nj-ima živel in str zaplakala od stra-hu in radosti. Angelj božji pa ji-ma je dejal:

— Ostal sem na polju sam in

gol. Prej nisem poznal ljudskih te-žav, nisem poznal zime in glada. Sedaj pa sem postal človek. Oze-bel sem in lačen sem bil, a nisem vedel, kaj naj storim. Zagledal sem na polju cerkvico, zgrajeno v božje čast, in sem stopil proti nje-da se v njej skrijem. Cerkvica je bila zaklenjena in nisem mogel not. Sedel sem za cerkvico, da bi bil varen vsaj pred vetrom. Na-enkrat sem čul človeka, ki je šel po poti, nesel čevlje ter govoril sam s seboj, kako se obrani zim-skega mraza in prehrani ženo in otroke. Pomislil sem: — Jaz po-ginjam mrladu in mraza, tu pa gre človek, ki govori, kako odene dru-žino s kožuho in kako jo prehra-ni. Ne bo mi pomagal. — Ko me je človek zagledal, je namršil obr-vi, grdo pogledal in šel dalje. Iz-ginilo mi je upanje. Kmalu pa se je človek vrnil in spoznal sem ga. Bil je tisti, ki je šel prej mimo. Prej je nosil na obrazu smrt, se-daj je odsevalo z njega življenje, spoznal sem na njegovem obličju Boga. Stopil je k meni, me ogrnil in odvedel v svojo hišo. Prišla sva domov, naproti nama je prišla žena in naju jela oštevati. Žena je bila strašnejša od moža, mrtvaški duh ji je vrel iz ust in jaz nisem mogel dihati od smradu smrti. — Hotel me je zapoditi ven na zi-mo, a vedel sem, da mora umreti, ako me izžene. Mož jo je spomnil Boga in žena se je takoj izpreme-nila. Dala nama je večerjo in na-ju gledala. Tudi jaz sem jo pogle-dal, in že ni bilo na nji več smrti. Bila je živa, in v njej sem spoznal Boga.

Tedaj pa sem se spomnil pre-besede božje: — Spoznal boš, kaj je v ljudeh. — Spoznal sem, da biva v ljudeh ljubezen, in sem se vzradostil, ker mi je Bog že začel odkrivati, kar mi je objubil. Na-smehnil sem se prvi pot. Poznal pa še nisem vsega. Nisem vedel, kaj ljudem ni dano in čemu žive.

Začel sem živeti pri vas. Čez le-to dni je prišel človek, ki je zahteval, da mu napravimo čevlje, ki se celo leto ne bodo raztrgali ali razhodili. Pogledal sem ga, a takoj za njim sem zagledal svojega to-variša, angelja smrti. Nihče ni vi-del tega angela, a jaz sem ga vi-del in vedel, da ne zapade solnce in že zbeži duša iz človeka. Pomi-sil sem: — Človek skrbi za vse le-to naprej, a ne v, da umre še pred večerom. — Tedaj sem se spomnil druge besede božje: — Spoznal boš, česar ljudem ni dano. — Izvedel sem tedaj, česa ljudem ni dano, namreč da ne vedo, kaj jim je treba za telo. Nasmenil sem se drugokrat in se zveselil, da mi je Bog dal spoznati drugo besedo.

A še nisem mogel vsega razume-ti. Nisem vedel, čemu ljudje žive. Živel sem in čakal, kdaj mi odkri-je Bog zadnjo besedo. Šesto leto je prišla žena z devojčici. Spoznal sem deco ter pomislil. Žena me je prosila, a jaz sem mislil, da deca ne more živeti brez očeta in ma-tere. Videl sem, da je otroke vzre-dila in vzgojila tuja ženska. Ko je žena pomilovala tujo deco in se razplakala, sem zagledal v njej živega Boga in spoznal, čemu ljud-je žive. Spoznal sem, da mi je Bog odkril tretjo besedo in mi opu-stil. Zato sem se nasmehnil tretjič.

XII.

Tedaj pade z angela obleka in vsa soba se napolni s svetlobo, ta-ko da ni bilo bogoče gledati. An-gelj jame govoriti s silnim glasom, kakor da ne prihaja iz njega, ne-go iz neba:

— Spoznal sem, da človek ne živi zato, s čimer se bavi, temveč ljubavi. Ni bilo dano bogataša ve-deti, česa mu je treba. Nikomur ni znano, ali mu je treba čevljev za življenje ali brezpetnikov za smrt. Ko sem bil človek, sem ostal živ, ne zato, ker sem se briga za se, temveč, ker je bila ljubezen v človeku, ki je šel mimo in v nje-govi ženi. Sirotici sta ostali živi, ne zato, ker so nanju mislili, nego, ker je bila ljubezen v sre-u tuje žene, ki ju je vzredila. In vsi ljud-je ne žive zato, ker se brigajo za se, marveč, ker je med njimi ljubezen. Poprej sem vedel, da je Bog dal ljudem življenje, in hoče, da žive. Sedaj vem tudi drugo. Spoznal sem, da Bog hoče, da bi ljudje živeli vsak zase. Zato jim ni razodel, kaj potrebuje vsak sam zase. Hotel je, da žive skupno in jim je odkril, kaj je treba vsem in za vse. Sedaj sem spoznal, da se ljudem le zdi, da žive v skrbi zase, a ne svoji ljubezni. Kdor je v ljubezni, ta je v Bogu in Bog je v njem, ker je Bog ljubezen. —

Tu zapoje angel slavo Bogu, da se od njegovega glasu trese vsa

Kdo je in kaj hoče Hugo Stinnes?

Kakor znano, smo opozorili našo javnost, da hoče kralj nemške industrije Hugo Stinnes razširiti svoje kapitalistične mreže tudi na Jugoslavijo. Naš kapital in naše delovne moči naj bi postale rodovit-no polje za bodoči pragermanski gospodarsko - politični imperia-li-zem? Prepričani smo, da se merodajni vladni krogi zavedajo svoje odgovornosti napram narodu in državi in da Hugo Stinnes ne bo mo-gel biti nikdar pijonar nemških nakan na Balkanu z našim "exe-quaturo".

Kdo je in kaj hoče Hugo Stinnes? V "Figaru" piše o njem Mav-ricij Decobra: Hugo Stinnes je kralj brez krone. Njegova senca se razteza po vsej centralni Evropi. Na Danaju je finančni mnogo li-stov in podjetij. Njemu se pripisuje akcija za plebiscit na Tirolskem. Na Madžarskem je razvil obširne načrte za izkoriščanje rudnikov. V Nemčiji ga imajo za Goetza von Berlichingen narodne industrije. Njegova oseba je že obdana z gloriolo in njegove zgodovinske fra-ze se zapisujejo.

Hugo Stinnes se je rodil leta 1870. v Muehlheimu kot potomec francoske rodbine, ki se je preselila v času preganjanja Hugonotov v rensko dolino. V svojem 23. letu je ustanovil "Hišo Hugona". — Njegova mati je rojena v Compiegne, njegov oče je bil zainteresiran v nekem premogovniku. Hugo Stinnes je kot dvajsetletni mladenič delal v rudniku. Svetovna vojna ga je že kronala za kralja industri-je. Kljub svojemu neizmernemu bogastvu je sovražnik modnih novo-sti. Hodi z rokami v žepu, je vedno zaposlen in povsod ga spremljajo njegovi tajniki. Čas mu je dragocen. Njegov osebni tajnik je neki bivši oficir informacijskega oddelka pri Luftwittzovev vojnem zho-zu. Eden njegovih ravnateljev je neki stari odvjetnik. Stinnes, ki ima nad eno milijardo svojega denarja, se razlikuje v vsem od ameriških milijonarjev. Nikdar ni še potrošil niti najmanjše svote za znanost in umetnost. Carnegie, Schwab, Rockefeller in drugi darujejo vsa-ko leto milijone za javne knjižnice, znanstvena in umetniška dela, za bolnišnice itd., Stinnes pa se zadovoljuje s tem, da dobro plačuje one, ki delajo zanj.

In vendar ta izredni človek ne išče bogastva iz ljubezni do de-narja. On hoče biti — kakor pravijo Angleži — sila za prestolom! Kako daleč se bo razširila "delavnost" človeka, ki upravlja 50 kar-telov, med njimi znano "Rhein - Elbe Union" ki ima 615 milijonov mark kapitala?

Ali so velike svote, ki jih daje ljudski stranki, dokaz, da podpi-ra vzpostavitev monarhije? Ali ne odkrivajo pozivi Hindenburgu in Ludendorffu, naj prisostvujejo spuščanju njegovih ladij v morje, njegovih tajnih simpatij? Na to bo odgovorila bodočnost.

Stinnesove gospodarske ideje niso posebno originalne. On trdi, da je edina rešitev gospodarskega stanja Nemčije v povišanju pro-dukcije. Nadalje trdi, da bi vse, kar bi ogrozilo produkcijo, pome-njalo smrt milijonov Nemcev in meščanske vojno. Ta kapitalistični magnat pa celo ljubinkuje s socializmi demokrati v svrhu "zasi-guranja proti požaru", čeprav odkrito zagovarja borbo proti Surnemu delavniku.

Nekateri trdijo, da sloni njegovo delo na pesku in da se bo ne-kega dne podrla vse kakor papirnat grad. V zasebnem življenju je skoro patriarhalen. S svojo ženo ima dve hčeri in dva sina. Eden nje-govih sinov je upravitelj izvoznega nemškega društva v Hamburgu z glavnico od 5 milijonov mark.

Iz Slovenije.

Ljubljanski veliki sejem prste, je finančni minister odredil se je zaključil dne 12. septembra zvečer. Sejem je bil izredno dobro obiskan. Posebno v paviljonih, kjer so bili v obratu razni stroji, se je kar trlo občinstva. Kupčija je bila zelo živahna. Tudi Novo mesto je bilo zastopano na vele-sejmu. Josip Klemenčič je razstavil peči in pečarske izdelke.

Igra narave.

Novomeška "Sedanost" poro-ča: Na vrtu dvornega svetnika Šukljeja stoji jablana, ki ima evet in sad obnem. Poleg zrelih jabolk vise še sedaj počena jabol-ka od zadnjega požara. Čvetvoja jablana z zrelih in pečenim sad-jem je vsekarol zanimiva redkost.

Poroki.

Dne 4. septembra se je poročil v Notranjih gorah glavni pover-jenik ferijalnega saveza dr. Janže Novak z gđc. Marico Lovrač, uč-iteljico iz Tolmina.

Dne 11. septembra se je poro-čila gđc. Ljudmila Meršol z Iva-nom Skala, carinikom na Zgor-njem Jezerskem.

Zlati poroki.

V ožjem družinskem krogu sta v Ljubljani praznovala dne 13. septembra Anton Mozetič in so-proga Frančiška 50letnico svoje poroke. Mozetič, še krepak 80let-nik, je bil svoj čas v trgovskih krogih na Primorskem jako znana oseba. V mladih letih se je voje-val proti Italiji v armadah Pro-hazka in Maročič.

V Novem mestu je Leopold Fi-scher s svojo soprogo Marijo v krogu svoje rodbine praznoval svojo zlato poroko. Slovesni ob-red s sveto mašo je v kapiteljski cerkvi izvršil dne 22. septembra proš dr. S. Elbert.

Miljonska tihotapstva v orijen-ekspresu.

Iz Ljubljane se poroča: Že ves čas je finančna uprava vedela, da se iz naše države kromčijo ve-like množine zlata in srebra. Da se tihotapcem stopi energično na

soba. Razgrne se strop in ognjena lestva se dvigne od zemlje do ne-ba. Angelu se na ledjih razširijo krila in on se vzdigne proti nebu. Ko se Semjon zave, je stala so-ba kakor prej, a v njej ni bilo dru-gega razen družine.

IT'S TOASTED

urad 3 svoje zastopnike. Banke in milijonska podjetja naj se prišli, učiteljstvo in razni vašani. Od-da gradé. Socialisti so nadalje go-vorni urednik "Slovenca" je zahtevali, da naj se pri vojaški bil obsojen na en mesec dni za-po-oblasti izposluje, da nastani pod-ra ali 6000 kron denarne globe in častnike in častnike po vojašni-ah, kjer je dovolj prostora. Voj-nemu ministru pa naj se ponu-di v odkup mestna vojašnica in sicer za 120 milijonov. Predlogi so bili odkazani stanovanjskemu od-selu. Ista stranka je predlagala reorganizacijo tržnega nadzor-v bitojsem okrožju je na raz-stava. Obsojalo se je postopanje nesarjev in predlagalo ustanovi-tev mestne mesnice. Nato so prišli klerikale s svojo avtonomistično rešolucijo. Njihov zastopnik dr. Leskovar je naglašal, da je seda-nja ustava slaba in čistostranska, večje skupine slovenskih kmeto-ki ne priznava Slovencev tega, kar bi radi, namreč samostojnost itd. Odgovarjala sta mu za demo-krate dr. Sernee, za narodne soci-jaliste pa Dekleva, ki sta nagla-sala, da bi klerikalne zahteve po-menile razpad države. Socialni demokrati so se izjavili za revizijo ustave, a proti razdruženju vseh treh plemen. Predlagali so sledečo rešolucijo, ki je bila tudi spre-jeta: "Stoječ neomajno na stališču ujedinjenja vseh treh plemen, za-hteva mariborski občinski svet re-vizijo ustave, ki ne odgovarja po-tičnim, socialnim in kulturnim potrebam naroda. Revizija ustave naj se izvrši sporazumno med vse-mi tremi plemeni tako, da se ne bo oviral razvoj posameznega ple-mena." Nato je župan pristal na to, da naj se o priliki narodnih praz-nikov razobešajo na občinskih po-slopih vedno samo državne zasta-ve, ali pa zastave posameznega plemena. Vsled odloka pokrajins-ke uprave v Ljubljani se je vrnil mestni občinski referat, ki ga je občina že prevzela. Na predlog finančnega odseka je bilo sklenje-no, naj se takoj prične pobirati zvišane občinske doklade. Obrtni razstavi se dovoli podpora po zaključku razstave. Asfaltiranje tro-toarjev je že pričelo, vendar pa račun presegajo določeno svoto za 630.000 K. Potem, ko je bilo več oseb sprejetih v občinsko zve-zo, je bila javna seja zaključena in je sledila tajna.

"Slovenec" obojeni radi obreko-vanja.

Dne 7. septembra se je vršila pred ljubljansko poroto obravna-va o tožbi Josipa Lapajnet, nad-učitelja v Cerkljah na Gorenj-skem, proti odgovornemu uredni-ku "Slovenca" Mihaelu Mosker-cu zaradi članka, ki ga je priob-čil "Slovenec" po "Domoljubu" pod naslovi "Kulturni boj v šoli" in "Cvetke iz cerkljanske šestrz-rednice", v katerih se mu je oči-talo, da je izrabljati šolo za poli-tične namene. Nadučitelj Lapajne je tožil svoječasno že urednika "Domoljuba", poslanca Sušnika, ki pa se je skril za imuniteto. Na-to je tožil uredništvo "Slovenca". Poravnava je bila nemogoča, ker je nadučitelj Lapajne obstojal na tem, da izve javnost, kaka sred-stva upotreblja klerikalna stranka v svojem obupnem boju in kako nastopa proti šoli in šolstvu. Za-slišanih je bilo preko 30 prič, in sicer šolski otroci, njihovi starši, učiteljstvo in razni vašani. Od-da gradé. Socialisti so nadalje go-vorni urednik "Slovenca" je zahtevali, da naj se pri vojaški bil obsojen na en mesec dni za-po-oblasti izposluje, da nastani pod-ra ali 6000 kron denarne globe in častnike in častnike po vojašni-ah, kjer je dovolj prostora. Voj-nemu ministru pa naj se ponu-di v odkup mestna vojašnica in sicer za 120 milijonov. Predlogi so bili odkazani stanovanjskemu od-selu. Ista stranka je predlagala reorganizacijo tržnega nadzor-v bitojsem okrožju je na raz-stava. Obsojalo se je postopanje nesarjev in predlagalo ustanovi-tev mestne mesnice. Nato so prišli klerikale s svojo avtonomistično rešolucijo. Njihov zastopnik dr. Leskovar je naglašal, da je seda-nja ustava slaba in čistostranska, večje skupine slovenskih kmeto-ki ne priznava Slovencev tega, kar bi radi, namreč samostojnost itd. Odgovarjala sta mu za demo-krate dr. Sernee, za narodne soci-jaliste pa Dekleva, ki sta nagla-sala, da bi klerikalne zahteve po-menile razpad države. Socialni demokrati so se izjavili za revizijo ustave, a proti razdruženju vseh treh plemen. Predlagali so sledečo rešolucijo, ki je bila tudi spre-jeta: "Stoječ neomajno na stališču ujedinjenja vseh treh plemen, za-hteva mariborski občinski svet re-vizijo ustave, ki ne odgovarja po-tičnim, socialnim in kulturnim potrebam naroda. Revizija ustave naj se izvrši sporazumno med vse-mi tremi plemeni tako, da se ne bo oviral razvoj posameznega ple-mena." Nato je župan pristal na to, da naj se o priliki narodnih praz-nikov razobešajo na občinskih po-slopih vedno samo državne zasta-ve, ali pa zastave posameznega plemena. Vsled odloka pokrajins-ke uprave v Ljubljani se je vrnil mestni občinski referat, ki ga je občina že prevzela. Na predlog finančnega odseka je bilo sklenje-no, naj se takoj prične pobirati zvišane občinske doklade. Obrtni razstavi se dovoli podpora po zaključku razstave. Asfaltiranje tro-toarjev je že pričelo, vendar pa račun presegajo določeno svoto za 630.000 K. Potem, ko je bilo več oseb sprejetih v občinsko zve-zo, je bila javna seja zaključena in je sledila tajna.

Naseljevanje v Makedoniji.

Po uradnih podatkih se je do 20. avgusta t. l. naselilo v Makedoniji 6860 rodbin, katerih se je dodelilo 57.530 hektarjev zemljišč. V bitojsem okrožju je na raz-stava. Obsojalo se je postopanje nesarjev in predlagalo ustanovi-tev mestne mesnice. Nato so prišli klerikale s svojo avtonomistično rešolucijo. Njihov zastopnik dr. Leskovar je naglašal, da je seda-nja ustava slaba in čistostranska, večje skupine slovenskih kmeto-ki ne priznava Slovencev tega, kar bi radi, namreč samostojnost itd. Odgovarjala sta mu za demo-krate dr. Sernee, za narodne soci-jaliste pa Dekleva, ki sta nagla-sala, da bi klerikalne zahteve po-menile razpad države. Socialni demokrati so se izjavili za revizijo ustave, a proti razdruženju vseh treh plemen. Predlagali so sledečo rešolucijo, ki je bila tudi spre-jeta: "Stoječ neomajno na stališču ujedinjenja vseh treh plemen, za-hteva mariborski občinski svet re-vizijo ustave, ki ne odgovarja po-tičnim, socialnim in kulturnim potrebam naroda. Revizija ustave naj se izvrši sporazumno med vse-mi tremi plemeni tako, da se ne bo oviral razvoj posameznega ple-mena." Nato je župan pristal na to, da naj se o priliki narodnih praz-nikov razobešajo na občinskih po-slopih vedno samo državne zasta-ve, ali pa zastave posameznega plemena. Vsled odloka pokrajins-ke uprave v Ljubljani se je vrnil mestni občinski referat, ki ga je občina že prevzela. Na predlog finančnega odseka je bilo sklenje-no, naj se takoj prične pobirati zvišane občinske doklade. Obrtni razstavi se dovoli podpora po zaključku razstave. Asfaltiranje tro-toarjev je že pričelo, vendar pa račun presegajo določeno svoto za 630.000 K. Potem, ko je bilo več oseb sprejetih v občinsko zve-zo, je bila javna seja zaključena in je sledila tajna.

ADVERTISEMENTS.

IŠČE SE

ALOMIZI ZEMLJAK, ki se je pred 7 leti preselil iz domovine v Cleveland, Ohio. Zadržni njegov naslov se je glasil 1418 East 40th Street, Cleveland, Ohio. Naproša se on, kakor vsak drugi, kateri bi vedel za njegov sedanji naslov, da ga prijavi podpisaneu konzula-tu.

Consulate General of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, 443 W. 22nd St., New York City. (8-11-10)

† NAZNANILO.

Sorodnikom, znanem in prija-teljem naznanjamo, da je dne 16. avgusta umrla naša ljubljena ma-ti oziroma soproga

URŠULA MUREN.

Ranika je bila rojena pred 65. leti v Podturnu na Kranjskem. V tej deželi je bivala 22 let in sicer zadnjih 16 let tu v Elkladu, Pa.

Bodi ji lahka ameriška zem-ljica!

Žalujejo ostali:

John Muren, mož.

Lewis, sin.

Frances omožna Straus, hči.

Elkland, Pa.

PRISRČEN smeh je naj-boljšje zdravilo sveta.

Če ste otožni, zamišljeni --- se prav na široko zasmajte --- pa boste takoj ozdravljje-li.

Knjiga Peter Zgaga vam povzroči smeh, kadarkoli pogledate vanjo.

Ena knjižica za 50 centov vam bo trajala za vedno.

Iskrite ta kupon, prilepite petdeset centov v znamkah ter ga pošljite:

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York.
 Cenjeni: Za priloženih petdeset centov v znamkah mi pošljite knjigo "Peter Zgaga."
 Ime
 Naslov
 Država

Vdova Leruž. Spisal E. Gaboriau.

Prevedel za "Glas Naroda" G. P.
Francoski detektivski roman.

34

(Nadaljevanje.)

To so bili pametni razlogi. Na dnu njegovega srca pa je tisoč nemirov poganjalo svoje trnje. Hočel je še nekaj več, da se pomiri. — Ali še vedno sovražim tega mladega moža? — je nadaljeval. — Ne, gotovo ne. Če ima Klara rajše njega kot pa mene, se moram zahvaliti njej za svojo bolešč, ne pa njemu. Moj srd ni bil drugega kot napad delirija. To hočem dokazati s tem, da mu bom prav toliko svetovalec kot sodnik. Če ni kriv, bo staval vsem strašnim dokazom, katere imam jaz v roki, protidokaze svoje nedolžnosti. Da, jaz bom lahko njegov sodnik. Nebo, ki čita misli vseh sre, vidi, da ljubim Klara dosti močno, da si želim iz vsega svojega srca nedolžnost njenega ljubimca.

V tem trenutku se je Daburon spomnil, da poteka čas. Ura je kazala skoro tri zjutraj. — Moj Bog — je vzkliknil. — In oče Tabaret čaka name. Gotovo je že zaspal.

Oče Tabaret pa ni spal. Prav kot preiskovalni sodnik tudi on ni zapazil ali občutil poteka časa.

Deset minut mu je zadostovalo, da je pregledal vsebino študija Daburona. Ta soba je bila velika in strogega beseda, povsem v soglasju s stališčem in velikim premoženjem sodnika. Oborožen s svetilko si je ogledal šest zelo lepih slik. Preiskal je tudi par krasnih malih kipov iz mede, ki so stali na kamninu. Tudi knjižnica je vzbudila njegovo pozornost in ogledal si jo je z očmi poznavalec.

Nato je vzel z mize večerni list, se približal ognjišču ter sedel v udobno naslonjajo.

Ni še prečital tretine avodnega članka, ki se je pečal kot vsi vodni članki onega časa z rimskim vprašanjem, ko je spustil list iz rok ter se pogreznil v razmišljanja. Fiksna ideja, močnejša kot njegova volja te zanimivejša kot cela politika, ga je odvedla v Žonšer, kjer je ležala umorjena vdova Leruž. Kot otrok, ki postavi in nato poruši svojo hišo iz kamenov ali peska, je tudi on gradil svoja poslopja domnev in dokazov ter jih zopet podiral.

Gotovo ni bilo ničesar dvomišljivega v dokazih. Od pričetka pa do konca je vedel vse. Vedel je, kakšni so bili njegovi lastni utisi, ko je čul razkritja Noela. Zapazil je nadalje, da je Daburon delil njegovo mnenje. Kakšna težkoča je torej še ostala?

Med preiskovalnim sodnikom in obtoženi na obstaja najvišji tribunal, — čudovita naprava, mogočen umerjalec, — porota. Porota se ne zadovoljuje z modalnim obsojanjem. Zahteva materialne in jasne dokaze. Kjer bi sodnik obsodil dvajsetkrat s popolnoma mirno vestjo, oprosti porota radi pomanjkanja zadovoljivih dokazov.

Obžalovanja vredna eksekucija domnevanega morilca Ležurka je gotovo preskrbela številnim kriminalcem nekaznenost.

Razven v slučaju, da se zaloti zločinca pri dejanju ali da prizna svoj zločin, ni skoro nikdar gotovo, da bo dotični v resnici obsojen ali spoznan krivim.

Včasih je preiskovalni sodnik prav tako v strahu kot obtoženi sam. Skoro vsi zločinci so v kaki posebni točki skrivnostni ter moreče nerazumljivi za pravico in polico. S tem, da predloži poroti ta dvom, vzbudi v dušah porotnikov nezaupanje do cele verige dokazov.

Čimbolj napreduje civilizacija, tem bolj bodo postojale porote bojazljive in omahljive pri važnih obravnavah. Teža odgovornosti muči človeka, ki je vesten. Veliko je ljudi, ki se zgrajajo nad smrtno kaznijo. Kjerkoli more najti poroto le eno težko dvoma, si bo umila svoje roke ter odklonila vsako odgovornost za obsodbo. Videl smo dosti ljudi, ki so podpisali petičjo za milost v slučaju zločinca, ki je bil obsojen radi očetomora! Vsa porotnika v trenutku ko se ga zapriže, se veliko manj briga za dokaze, katere se mu predloži kot za riziko, kateremu se izpostavlja, da mu bo pozneje mogoče vest kaj očitala. Rajše bo oprostil dvajset resničnih zločincev kot pa riskiral obsodbo enega nedolžnega človeka.

Obtožba mora torej stopiti pred poroto oborožena od nog do glave, z obema rokama polnima dokazov. To je pogosto mučna naloga za preiskovalnega sodnika, polna težkoč, posebno v slučaju, da je obtoženi pogumen in hladnokrven človek, ki je prepričan, da ni pustil za seboj nobenih sledov svojega zločina. Iz globine svoje temnice izvaja napade pravice ter se smeje preiskovalnemu sodniku. To je strašen boj za sodnika, posebno če misli, da je dotični mogoče vendar nedolžen.

Pogosto pravica poročna radi nezadostnih dokazov krivde in neki star generalni odvetnik je nekega dne priznal, da pozna tri morilce, ki so bogati, srečni in spoštovani in ki bodo, če ne bo prišlo nič posebnega vmes, umrli mirno v svojih posteljah, obdani od družin.

Vspričo misli, da bi ušel morilec kazni za svoj zločin, je pričela oče Tabaretu vreti kri v žilah, kot da se je spomnil kake osebne krivice.

Po njegovem mnenju bi bilo kaj takega le mogoče, če bi bil preiskovalni sodnik skrajno bedast in omejen.

— Jaz nikdar ne izpustim svojega plena. — je mrmral zadovoljno. — Nobenega zločina ni mogoče izvršiti, kojeva povzročitelj bi se ne izsledilo razven če bi bil blazen. V takem slučaju bi bilo to razumljivo. Preživel bi celo svoje ostalo življenje v zasledovanju enega takega zločinca, predno bi se priznal premaganim kot je ta Gevrol že tako pogosto storil.

Amaterski detektiv se je poglabljal v vse mogoče teorije, a vedno mu je zastavljala pot ta porota, ki je tak trn v očeh policije in detektivov.

Bil je tako zatopljen v svoje misli, da ni čul, kako so se vrata odprla in nadaljeval je s svojimi razmišljanji, nezavedajoč se navzočnosti sodnika.

Šele glas Daburona ga je prebudil iz njegovih sanj. — Oprostite mi, gospod Tabaret, da sem vas pustil toliko časa samega.

Stari dečko se je dvignil ter se spoštljivo priklonil. — Pri moji veri, gospod, — je odvrnil, — nisem imel prilike zapaziti, da sem sam.

Daburon je šel preko sofe ter sedel za majhno mizo, obloženo z listi in dokumenti, ki so se tikali zločina. Bil je videti zelo izmučen.

— Dosti sem razmišljal o tej zadevi, — je pričel.

— In jaz, — ga je prekinil oče Tabaret, — sem se ravno vpraševal, gospod, kako se bo obnašal grof v trenutku aretacije. Soglasno z mojo teorijo ni nobena stvar bolj važna kot način njegovega obnašanja v onem trenutku. Ali bo skušal ustraševati agente? Ali jim bo zapretil, da jih bo dal vreči iz hiše? Take so ponavadi taktike plemenitih kriminalcev. Moje mnenje pa je, da bo ostal popolnoma hladen. Ta moj sklep je popolnoma logičen. Izjavil bo, da je

žrtev nesporazuma ter hotel takoj govoriti s preiskovalnim sodnikom. Kakor hitro mu bo to dovoljeno, bo vse nahitro pojasnil.

Stari mož je govoril o teh domnevanjih stvarih tako prepričevalno, da ni mogel Daburon zatreti smehljaja.

— Nismo prišli še tako daleč, — je rekel.

— Pa bomo prišli vpar urah, — je odvrnil Tabaret naglo. — Domnevam, da boste odredili aretacijo kriminalca takoj zjutraj.

Sodnik se je stresel kot se strese bolnik, ki vidi zdravnika z instrumenti, ko stopi v sobo.

Trenutek za akcijo je prišel. Čutil je sedaj, kaka razdalja leži med duševnim sklepom ter telesno akcijo, izvirajočo iz njega.

— Vi ste nagli, gospod Tabaret, — je rekel. — Vi ne priznavate nikakih ovir.

(Dalje prihodnji.)

Hribarjeva sedemdesetletnica.

Kakor njegov tovariš, prijatelj in sobojevnik dr. Ivan Tavčar, je tudi Ivan Hribar sin slovenske kmetijske rodbine. Rojen je bil dne 19. septembra 1851. v Trzinu pri Domžalah. V ljudsko šolo je hodil v Mengeš, kjer se blišči še danes njegovo ime, v katero je prišel vsled svojega odličnega napredovanja. Gimnazijo je obiskoval sprva v Ljubljani pozneje v Novem mestu. A tudi tam ni bil dolgo. Bil je učenec p. Stanislava Škrabca, ki je še bolj znetil narodno zavest in ljubezen nadarjenega mladika. Narodni radikalizem Hribarja je temperamentnega mladega rodoljuba onemogočil na avstrijski erdnji šoli.

Zapustil je Novo mesto in gimnazijo sploh. Preselil se je v Prago, kjer se je posvetil trgovskim študijem. Bila je srečna izbira, ker je imela na tem polju Hribarjeva ustvarjajoča sila mnogo več možnosti za razmah in udejstvovanje, kakor bi jih imela v okvirju tradicionalnega razvoja slovenskega študenta. In mi smo dobili tako moža, ki je velikopotežno in uspešno gradil temelje za našo narodno-gospodarsko osamosvojitve.

Ko je dunajski berzi krah v začetku sedemdesetih let potegnil v svoj vrtnice in upropastil prvo in takrat edino slovensko banko "Slovenijo", je prišel Ivan Hribar v Ljubljano kot zastopnik prške "Banke Slavije", v katere službi je bil že v Pragi. S svojimi odličnimi sposobnostmi in s svojim neumornim delom je dosegel, da je zavzel ta ugledni slovenski institut vodilno mesto tudi v Sloveniji. Uspešno je spodiral tuje, zlasti razne nemške in židovske banke, ki so do takrat brez konkurence izsesavale naše prebivalstvo.

Ožje stanovsko delo pa ni izžepal o Hribarjeve neizmerne energije. Z vsa vmezo in ljubeznijo se je vrgel na narodno delo in ni bilo narodne akcije, ki bi ni bila štela Hribarja, ako že ne za stvariteljca, pa gotovo za vnetega podpornika. S Tavčarjem skupno je podiral steber za stebrom nemškega nadvladja in omajal naša mesta. Leta 1882 je bil kljub svojim mladim letom izvoljen v ljubljanski občinski svet, kateremu je poslej pripadal do leta 1910, ko mu Dunaj ni več pustil zasedati županskega stola.

O Hribarjevem delu v občinskem svetu ljubljanskem priča bolj kot vsi slavošpevi dejstvo, da je bil že leta 1890 izvoljen za častnega občana v priznanje zasluge, ki si jih je pridobil za mesto. A prava era Hribarjevega dela za Ljubljano je nastopila šele, ko ga je občinski svet po potresu izvolil leta 1896 za župana v zavesti, da mora postaviti na krnilo mestne uprave moža z neupogljivo voljo in jasnim, svežim razumom. Da je izbral pravega, je pokazala štirinajstletna doba Hribarjevega županovanja, ko je na potresnih razvalinah zrasla nova, moderna Ljubljana.

Leta 1899 je poslala Ljubljana Hribarja prvič v deželni zbor, kjer je ostal dolga leta in bil vedno med voditelji narodne in napredne politike. Leta 1907 je bil po ožji volitvi — pri prvi volitvi mu je manjkalo en glas do absolutne večine — izvoljen kot zastopnik Ljubljane v državni zbor.

Zanimivo je, da je praznoval Hribar svojo petdesetletnico leta 1901. ravno na dan volitev v deželni zbor iz mestne kurije. Skupno z Graselijem sta sijajno znagala nad klerikalnima kandidatom — Pollakom in Kregarjem.

V letih 1884. do 1887. je izdal Hribar skupno z dr. Tavčarjem "Slovan", ki je bil prvotno narodno - politična revija, a je gojil vedno bolj tudi leposlovje. Kljub svojemu neumornemu delu na političnem in gospodarskem polju, je imel Ivan Hribar vedno polno umevanja in vedno polno časa za naša ožja kulturna vprašanja. Samo Askercovo ime govori v tem oziru polne knjige.

O političnem delovanju Ivana Hribarja, zlasti o njegovem oranju ledine na polju Slovanstva in Jugoslovanstva govorimo na drugem mestu.

Zadnje desetletje Hribarjevega dela je še v živem spominu. L. 1910. ga Dunaj ni hotel več potrditi za župana, in ko je izbruhnila svetovna vojna, je držala tudi Hribarjeva pot v ječo in internacijo. Jugoslavija pa mu je prinesla polno zadoščenje, ki se najbolje zrcali v dejstvu, da sedi Ivan Hribar danes kot minister in najvišji reprezentant državne oblasti v oni isti palači, kjer se je nekdanj koval zanj trpljenje in ponižanje.

GROZDJE! GROZDJE! GROZDJE!

Griške srednje jagode, zelo čiste, cena \$7.— boksa.
Californiaško Barbera, velike jagode \$11.— boksa.
Malaga, velike jagode \$7.50
Fige, po 25 funtov v boksi \$3.— boksa.
Češnje, po 25 funtov v boksi \$2.50 boksa.
Brinje, 10 funtov \$1.90

Turški duhan, 1 funt \$2. Za poskus pošljem ½ funta bokso za \$1.
Z naročilom pošljite \$2.00 ara za vsako bokso grozdja.

ADRIATIC IMPORTING CO., 605 — 11 Avenue, New York, N. Y.

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIN BOLEZNI.

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jas sem se zdravil med 25 let ter imam sklanje v vseh boleznih in kar sam slovensko, zato vam moram popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas odpravim in vrnem na zdravje. Skladi 23 let sem pridobil posebno sklanje pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma smetati na mano, moja skrb pa je, da vas popolnoma odpravim. Ne odlašajte, ampak prihitite k zdravniku.

Jaz odpravim zastrupitve krvi, smetajo to vse po taksu, bolniki v grlo, izpadanje las, bolečine v kolenih, glavi, rami, hrbtu, bolečine, otekanje, bolečine v mehurju, lednicah, jetrih in želodcu, rinitis, revmatizem, katar, šele šile, nadulje ml.

Uradne ure so: V ponedeljek, sredo in petek od 9. zjutraj do 5. popoldne. V torek, četrtek in sobota od 9. ure zjutraj do 5. ure popoldne. Ob nedeljah in do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIHODITE OSEBNO. NE POSABITE (ME IN NASLOV).

Dr. LORENZ 644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki želijo toliko, da vas razumajo. Jaz imam bogate izkušnje, da vas razumem, zato vam lahko zdravim, kar vam razumem.

HOVAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA". NAJ VEČI SLOVENSKI DNEVNIK V DR. DEJAVAN

Silvestrova zdravila vseh vrst bolezni in vseh vrst bolezni.

Nervozne, ošabne žene,

ki trpe na bolečinah v križu, v boki ali na stranah, na senzaciji, ki tiho človeka k tiho in dela v splošnem telesu težo, na glavobolu in nerodu pri naravnih funkcijah, dobe od pomoči, ko vzamejo

Severa's Regulator

(Severjev Regulator). Priporočen je za zdravljenje tistih posebnih bolezni, ki so v hiru, ki so jim podvržene ženske. Dobite ga pri vsakem lekarniku že danes. Cena \$1.25.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Iz spominov na težke čase.

Ivan Podraž.

V dobi svetovne vojne, ko smo trpeli vsi, ki nas je vzel habsburški Dunaj na piko, so se godile stvari, ki bi se drugače nikdar ne mogle zgoditi.

Iz ječe, v katero so me odpeljali kot državno nevarno osebo — v policijskem protokolu so me imenovali kratkotalno slavlifila — sem moral po kratkem odmoru k vojakom, kjer se mi je na neverjeten način posrečilo, da se me kot politično zanesljivega poslali k vojaški pisarni cenzuri.

Kot cenzor sem prišel v čuden stik z našim sedanjim kr. pokrajinskim namestnikom Ivanom Hribarjem, ki je bil takrat interniran v Abtenauu.

Vedno sem občudoval Hribarjevo osebnost in spoštoval njegovo vseslovensko prepričanje. Spominjam se, da mi je bilo vselej neprijetno, kadar so ga njemu nasprotni časopisi napadali. Z velikim zanimanjem sem sledil razvoju njegovih politično - gospodarskih načrtov. Videli smo v njem moža širokega svetovnega obzora, predvsem seveda njegovo slovensko mišljenje.

Ko sem prišel k cenzuri, g. Hribarja še nisem poznal osebno. Spoznal sem ga komaj po prevratu, ko je odhajal kot naš poslanik v Prago in pozneje, ko smo bili jugoslovanski novinarji gostje češke republike. To se pravi, preje sem ga poznal samo iz njegovega javnega delovanja.

Pri cenzuri smo imeli strog ukaz, da moramo pisma, naslovljena na osebe, ki jih je vseboval poseben indeks, predati naravnost komandantu cenzure. V kakšnem duhu so bili sestavljeni ti indeksi, priča dejstvo, da je bila na indeksu vojaške cenzure na Reki celokupna duhovščina na otoku Krk brez navedbe posameznih imen.

Med temi politično skrajno nevarnimi osebami je bil tudi g. L. van Hribar. Sicer je bil moj takratni komandant dober Slovenec, ki ni preganjal nikogar, toda bil je predvsem vojak, česar mu ne more zameriti noben pravičen Jugoslovian. Priznati moram, da mi je šel na roko v marsičem, v vojaškem oziru pa je bil brez pargona. Kot vojak sem se ga bal, ker se je bal tudi on višjih komandantov iz previdnosti, da ne bi komandant v sil službenih predpisov pošiljal pisma za g. Hribarja na vrhovno cenzurno poveljstvo, predvsem pa iz spoštovanja do velikega moža, ki je trpel za svoje slovensko prepričanje, sem vsa pisma z naslovom na Hribarja, ki so prišla v moje roke, zaprta opremil z uradnim cenzurnim žigom, jih zalpil z odtiskom službenega pečata ter jih vrnil med cenzurno korespondenco. Kaj in kdo mu je pisal, tega ne vem, mislim pa, da v onih razmerah ni bil nihče tako nepreviden, da bi bil pisal političnemu osumljenemu, ki niti ni smel bivati na domači zemlji, kakršnekoli zaupne ali sumljive zadeve. Moglo bi se namreč zgoditi, da bi bila prišla pisma na ta ali oni način v roke oblasti, ki je morala čuvati g. Hribarja v internaciji. V tem slučaju bi preiskava skoraj gotovo dosegla, kdo je zakrivil greh, obenem bi pa prišli do vprašanja, kako morem sedeti pri cenzuri kot bivši interniraneec. Dvomim, da bi me bili v takem slučaju poslali nazaj v ječo. . .

Sicer pa je bil med nami vedno kak avstrijski kolega, ki je bolj pazil na naše, kakor pa na svoje cenzuriranje. Vendar je šlo vse lepo v redu.

Priobčujem ta spomin v skromni

no ilustracijo naše "mafije" v času, ko je visel nad nami Damoklev meč avstrijske justice. — Povedano je pravzaprav malenkost v primeri z "jugoslovansko zaroto" pri bivši e. in kr. vojaški cenzuri.

TEŽKO VPRAŠANJE ZA NEMŠKEGA PROFESORJA.

Iz Koblenca, kjer se nahaja ameriška okupacijska armada, poročajo naslednjo mično zgodbo:

Neki učeni profesor je ravno zaključil svoje predavanje o trigonometriji ter naslikal na veliko črno tablo številne podobe, pojasnjujoče njegove teorije.

Občinstvo, obstoječe iz resnih dijakov, mladih in starih, je bilo še vedno pod vplivom njegovega velikega znanja in njegove učenosti.

"Ali želi kdo postaviti kako vprašanje?" je rekel profesor. "Z veseljem bom odgovoril na katerokoli vprašanje."

Tedaj pa se je dvignil neki vi-

sok mladič, noseč uniformo člana ameriške ekspedicijske sile v Nemčiji, prav kot da se je ravnokar prebudil iz globokega spanja. S par tovariši je prišel v veliko dvorano, in ker so našli več mest nezasedenih, so se lepo utaborili. V najbolj klasični nemščini je vprašal vojak profesorja:

"Ali mi morete povedati, gospod profesor, zakaj nosijo nemški dimnikarji cilindre, kadar so v službi?"

GRKI ZOPET ZMAGUJEJO (NA PAPIRJU.)

London, Anglija, 6. oktobra. — Poročila z bojne fronte v Mali Aziji javljajo, da so močnejše sile turške infanterije in kavalrije vprizorile operacije v bližini Eskisjerja, da pa so Grki s protinaskonom razpršili Turke. Tako se glasi v neki brzjovki iz Atene, ki je prišla na Central News.

Turki so pustili na licu mesta veliko število mrtvih in ranjenih ter tudi nekaj vojnega materiala.

ADVERTISEMENTS

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

LA SAVOIE	12 okt.	—	Havre	GOTHLAND	17 nov.	—	Genoa
FRANCE	15 okt.	—	Havre	LA TOURNAINE	19 nov.	—	Havre
OLYMPIC	15 okt.	—	Cherbourg	ZEELAND	19 nov.	—	Cherbourg
PRES. WILSON	15 okt.	—	Trst	ARGENTINA	19 nov.	—	Trst
ZEELAND	15 okt.	—	Cherbourg	POTOMAC	19 nov.	—	Bremen
RYNDAM	15 okt.	—	Boulogne	LAFAYETTE	19 nov.	—	Havre
HUDSON	15 okt.	—	Bremen	RYNDAM	19 nov.	—	Boulogne
LA TOURNAINE	19 okt.	—	Havre	MANCHURIA	23 nov.	—	Hamburg
LEOPOLDINA	20 okt.	—	Havre	PARIS	26 nov.	—	Cherbourg
BERENGARIA	20 okt.	—	Cherbourg	KROONLAND	26 nov.	—	Havre
KROONLAND	22 okt.	—	Cherbourg	ORPHEA	26 nov.	—	Boulogne
LAFAYETTE	22 okt.	—	Havre	N. AMSTERDAM	26 nov.	—	Boulogne
N. AMSTERDAM	22 okt.	—	Boulogne	AMERICA	29 nov.	—	Bremen
ORDUNA	22 okt.	—	Hamburg	ADRIATIC	30 nov.	—	Cherbourg
PR. MATOIKKA	22 okt.	—	Bremen	MONGOLIA	1 dec.	—	Hamburg
AQUITANIA	22 okt.	—	Cherbourg	LAPLAKO	3 dec.	—	Cherbourg
MONGOLIA	28 okt.	—	Hamburg	CARMANIA	3 dec.	—	Cherbourg
ARABIC	28 okt.	—	Genoa	PRES. WILSON	3 dec.	—	Trst
LAPLAND	28 okt.	—	Cherbourg	HUDSON	3 dec.	—	Bremen
LA LORRAINE	29 okt.	—	Havre	NOORDAM	3 dec.	—	Boulogne
NOORDAM	29 okt.	—	Boulogne	ARABIC	6 dec.	—	Genoa
SAXONIA	29 okt.	—	Hamburg	G. WASHINGTON	8 dec.	—	Bremen
ITALIA	29 okt.	—	Cherbourg	SAXONIA	8 dec.	—	Hamburg
AMERICA	1 nov.	—	Cherbourg	FINLAND	10 dec.	—	Cherbourg
ADRIATIC	2 nov.	—	Cherbourg	PR. MATOIKKA	10 dec.	—	Bremen
PARIS	2 nov.	—	Havre	OLYMPIC	10 dec.	—	Cherbourg
ARABIC	3 nov.	—	Genoa	ROTTERDAM	10 dec.	—	Boulogne
CARMANIA	5 nov.	—	Cherbourg	ORDUNA	10 dec.	—	Hamburg
FINLAND	5 nov.	—	Cherbourg	SAXONIA	13 dec.	—	Cherbourg
OLYMPIC	5 nov.	—	Cherbourg	AQUITANIA	13 dec.	—	Cherbourg
MINNEKAHDA	5 nov.	—	Hamburg	MINNEKAHDA	15 dec.	—	Hamburg
BELVEDERE	5 nov.	—	Trst	ZEELAND	24 dec.	—	Cherbourg
WASHINGTON	8 nov.	—	Cherbourg	RYNDAM	24 dec.	—	Boulogne
ROCHAMBEAU	8 nov.	—	Havre	ORBITA	24 dec.	—	Hamburg
ORBITA	12 nov.	—	Hamburg	ADRIATIC	28 dec.	—	Cherbourg
POTOMAC	12 nov.	—	Bremen	N. AMSTERDAM	31 dec.	—	Boulogne
REGINA	12 nov.	—	Genoa	POTOMAC	31 dec.	—	Bremen
ROTTERDAM	12 nov.	—	Boulogne	ARGENTINA	12 jan.	—	Trst
AQUITANIA	16 nov.	—	Cherbourg				

Glede cen za voze Hške in vse druge pojasnila, obrnite se na tvrdko: FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

Naznanilo.

Jugoslovanski generalni konzulat v New Yorku obvešča vse prizadete, da je postava o taksah z dne 27. junija tega leta stopila v veljavo 1. tega meseca.

Izza prvega oktobra so take oziroma pristojbine sledeče:

- za prošnje 40 centov;
- za priloge, tikajoče se prošni, vsaka 10 centov;
- za izdajanje, podaljšanje ali obnovitev